İşgücü Piyasası ve Hak İhlalleri Karşısında Araştırmacı Gazetecilik: *Bordertown* Üzerinden Bir Analiz

Investigative Journalism Against Labor Market and Rights Violations: An Analysis over Bordertown

Serkan Bulut*

Abstract: Labor is one of the key concepts to make sense of the global employment market and economic order. Class distinctions that became evident especially after the Industrial Revolution enabled the working class to emerge as a force that determines social relations. First, the factory order, where basic human rights violations were experienced, and discriminatory perceptions and thoughts, which are already contradictory among men and women, were reflected in the labor market and reinforced the secondary and disadvantaged positions of women. Women continued to abuse and other rights losses in the workplace and social life. This situation is similar in many countries of the world. Today, the right to work and to be safe, like some rights that are universal human rights in practice, is especially neglected for women workers. Journalism has volunteered to be the voice of disadvantaged or other individuals and groups in every period of its history. In particular, investigative journalism is capable of uncovering systemic flaws. This aspect of journalism has been the subject of successful films from time to time. The film, *Bordertown*, is one of them. In this study, the abuse of rights suffered by women through the *Bordertown* movie was analyzed by qualitative research method.

Structured Abstract: Introduction

This research is to try to understand and convey what the function of investigative journalism is in the field of human rights and aggrievements in the labor market. Within this framework, issues such as recalling universal human rights, what are the general loss of rights suffered by women employees, what could be the functions of investigative journalism on the aggrievements of the human rights labor market are the problems of the study. In the light of these problems, *Bordertown* movie, which brings the risks of investigative journalism to the screens with an effective expression, was analyzed in a frame where human rights and investigative journalism meet.

In the study, the following research questions were asked:

- Q1. What is the journalist type exhibited in the movie *Bordertown*?
- Q2. What are the basic human rights accepted as a problem in the movie?
- Q3. Where are the places where the film takes place and who are the people living here?
- Q4. What are the violations of women's rights in the movie?

* Dr., Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü
Dr., Cukurova University, Faculty of Communication, Journalism Department
ORCID 0000-0001-8252-5262
serkanbulut1@yahoo.com

Cite as/ Atıf: Bulut, S. (2020). İşgücü piyasası ve hak ihlalleri karşısında araştırmacı gazetecilik: *bordertown* üzerinden bir analiz. *Turkish Studies - Social*, 15(5), 2445-2462. <https://dx.doi.org/10.47356/TurkishStudies.43710>

Received/Geliş: 19 May/Mayıs 2020

Accepted/Kabul: 20 August/Ağustos 2020

Copyright © INTAC LTD, Turkey

Checked by plagiarism software

Published/Yayın: 30 August/Ağustos 2020

CC BY-NC 4.0

- Q5. How is the relationship between journalism and human rights handled in the film and what is the message to be conveyed as a result?

Purpose

Journalism (especially investigative journalism) plays a central role in analyzing, reporting and presenting the events that cause political, cultural and economic unrest. In this study, taking this aspect of journalism into consideration, the movie *Bordertown*, shot in Mexico, a country that allegedly violates women's rights and freedoms, was analyzed. The reason for the analysis of this film is that investigative journalism exhibits the risks it poses to announce the drama experienced by women whose rights of life, security, housing and work are usurped.

Method

In this study, which was carried out with the qualitative research method, the *Bordertown* film selected as a sample was examined with the document analysis technique. According to Yıldırım and Şimek (2013: 229), there are different analysis units depending on the purpose of the research in document analysis. It is possible to summarize them as words, themes, characters, sentences or paragraphs, items and content. Since the sample subject in this research is a film, theme, character and sentence analysis units were chosen.

In this film, the loss of rights suffered by women is addressed within the framework of the categories of life, housing, security and work. The struggle of the journalist, who tries to be the voice of women with his individual effort in the film, was examined within the frame of showing what investigative journalism can endure for the public.

Results

Bordertown film problematizes multiple issues. For example, violence against women, abuse and murder crimes, the situation of immigrants, the difficulty of living in ghettoized areas, the irresponsibility of the police-state-government against murder, impoverishment, human rights violations and other crimes, the difficulties of free and independent journalism, workers' life and security problems. These promises are issues with heavy social sides. On the other hand, a criticism about the film is that it presents a country that is regionally and imaginatively outside the First World as a very helpless, problematic and weak country. In the film, the liberation is again centered in the West (via the representation of investigative journalist Lauren), attributing issues with social and systemic depth and background to the police and several criminal organizations or organizations superficial women's murders and other human rights violations.

First of all, the place, which is the subject of the film, gives clues about how the story will evolve in the first minutes. The city depicted tells not of people's memories, feelings, togetherness, happiness and peace, but their embarrassment, difficulties, poverty and disappearance. Makeshift sheds, some flaming rags, a cloud of earth, sand and dust, and the light but overwhelming wind, which puts people's possible hopes in front of them, makes you feel in the first minutes. What they play with and their destiny is hidden in the frame of the movie, and the expression of "the body of three women found", one of the first things the movie says, has a rather pessimistic picture. This image appears as a picture where people lacking the most basic rights such as living, nutrition, safety and working, and women and children at the very base. Perhaps the most difficult people living in this ghettoized region are women. In the *Bordertown* movie, especially in regions where human rights and freedoms are problematic, a message is given that employees may be doomed to live in much more difficult conditions.

The plot in the movie takes place in Juarez, Mexico. In real life, Juarez is allegedly a city where women are subjected to violence and the government and law enforcement officers are silent about the murders of women and workers. According to the film, companies that benefit from the advantages of the North American Free Trade Agreement are also leading to an even stronger exploitation. Because these technology factories reaching 1000, prefer to employ mostly female employees and pay women under humanitarian conditions and limits because women are cheap labor. The film, in which these relations are described with a painful picture, also aimed to bring the drama of women exposed to violence and murders to the screens as if these conditions were not enough.

Another striking issue in the film is that the issues are presented from a western-centered perspective. The messages and images given for the Mexican country have not been heartwarming at all. The country is

depicted in a rather pessimistic style, that it is not self-sufficient and certainly needs to be saved by a First World country, or that Third World countries are generally open to such an intervention for democracy. Although the director Nava does not share such an idea, it can be understood in this way, especially the country's deplorable nightlife, the insolubility of women's murders, and the help and magical touch of a US journalist as a salvation. Over the representation of the city of Juarez, the responsibilities of the global free market economy and the First World human rights violations are superficially illustrated.

Keywords: Bordertown, Investigative Journalism, Labor Market, Human Rights Violations, Women Employees

Öz: İşgücü, küresel iş piyasası ve ekonomik düzeni anlamlandırmak noktasında anahtar kavramlardan biridir. Özellikle Sanayi Devrimi sonrası belirginleşen sınıfsal ayrımlar işçi sınıfının toplumsal ilişkileri belirleyen bir güç olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Önce temel insan hakları ihlallerinin yaşandığı fabrika düzeni, kadın erkek arasında zaten çelişkili olan ayrımcı algı ve düşünceler, işgücü piyasasına da yansımış, kadınların ikincil ve dezavantajlı konumlarını pekiştirmiştir. Kadınların işyerlerinde maruz kaldıkları ayrımcı tutumların yanı sıra, iş dışında da suiistimalleri ve diğer hak kayıpları devam etmiştir. Bu durum dünyanın pek çok ülkesinde benzer şekilde cereyan etmektedir. Güvenle çalışma hakkının her bireye sağlanması gerektiği pek çok anayasa ve yasada birer hak olarak kabul edilmiştir. Ancak pratikte evrensel insan hakları olan bazı haklar gibi çalışma ve güvende olma hakkı özellikle kadın işçiler açısından göz ardı edilmektedir. Gazetecilik, kendi tarihinin her döneminde dezavantajlı veya öteki olarak görülen birey veya grupların sesi olmaya gönüllü olmuştur. Özellikle araştırmacı gazetecilik sistemsiz kusurları gün yüzüne çıkarmakta yetkindir. Gazeteciliğin bu yönü zaman zaman başarılı filmlere de konu olmuştur. Türkçeye Sınır Ötesinde (*Bordertown*) olarak çevrilmiş olan film de bunlardan biridir. Bu çalışmada kadınların uğradıkları hak suiistimalleri, film üzerinden nitel araştırma yöntemi ile analiz edilmiştir. Analizde kadınların insan hakları ihlalleri, yaşama, barınma güvende, adil ve eşitlikçi bir ortamda çalışabilme kategorileri çerçevesinde incelenmiştir. Sonuçta ise her ne kadar araştırmacı gazeteciliğin insan hakları ihlallerini duyurmada yetkin olsa da geleneksel anlamda bir araştırmacı gazetecilik anlayışının gün geçtikçe zayıfladığı, filmde ise araştırmacı gazeteciliğin hakların ihlaline karşı tavrı ABD’li bir gazeteci üzerinden sunulurken Meksika’nın Juarez kenti Üçüncü Dünya özellikleri çerçevesinde gösterilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Araştırmacı Gazetecilik, Bordertown, İşgücü Piyasası, İnsan Hakları İhlali, Kadın İşçiler

Giriş

Gazetecilik halkı, kendi hakları ve bu haklara yönelik ihlaller konusunda bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu yönüyle gazetecilik egemen sınıfların çıkarları ile çalışmaktadır. Özellikle araştırmacı gazetecilik, yasama, yürütme ve yargı güçlerinin görevlerini icra ederlerken işledikleri kusurları derinlemesine bir araştırmayla kamusal alanda görünür hale getirir ve tartışılmasına olanak sağlar. Bu yönüyle araştırmacı gazetecilik gazeteciler için çoğu zaman birçok fedakarlıkta bulunmaları gereken zorlu ve tehlikeli bir görevdir. Ancak tüm insanların ortak çıkarı ve özellikle dezavantajlı durumda olan birey ve grupların birtakım hakları elde edebilmeleri için bir umut kapısı haline gelmiştir.

İşgücü ve iş piyasası, çalışanların bireysel ve kolektif haklarının kullanımı noktasında her zaman tartışma alanlarından biri olmuştur. Özellikle Sanayi Devrimi’nin ilk zamanlarında ve bugün de yeni yeni sanayileşmesini sürdüren ülkelerde daha fazla kar uğruna çalışanların işgücü yoğun bir biçimde kullanılmış, genelde bazı temel insan hakları ve özelde de cinsiyet eşitliği ve güvenli ortamlarda çalışma hakkı göz ardı edilmektedir. Dünya’nın pek çok ülkesinde dezavantajlı gruplar olarak değerlendirilen kadın işçilerin hak suiistimalleri ne yazık ki devam etmektedir. Kadınların hem işyerlerinde hem de sosyal yaşamlarında ikincil pozisyonları meşrulaştırılmış, taciz, şiddet, ayrımcılık ve ötekileştirmelere maruz bırakılmışlardır. Özellikle yeni gelişmekte olan ve sosyal çatışmaların sık olarak görüldüğü bazı ülkelere kadın tacizleri ve cinayetlerinin de üstü bir biçimde örtülmektedir. Bu yolla mevcut iş piyasasının kar elde etmesini engelleyecek durumların ortaya çıkması geciktirilmiş, acımasız üretim koşullarının devamı sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak kapitalist

iş ilişkilerinin devamı savrulmuş, yersiz yurtsuzlaşmış insan topluluklarının oluşmasına neden olmuştur. Bu insanlar gettolara ayrılmış alanlarda dağıtık biçimde yaşamlarını sürmeye mahkûm edilmişlerdir. Bu durum iş piyasasının küreselleşmesi ve uluslararasılaşmasının da bir tezahürü olarak belirginleşmiştir.

Araştırmacı gazetecilik azınlıklar, ötekiler, ayırım ve ırkçılığa maruz kalanlar, yabancılaştırılan ve seslerini duyuramayan birey ve gruplar için her zaman çıkış yolu olarak görülmüş ve bu bireylerin iyiliklerine yönelik ideallerinde umutlarını diri tutmuştur. Bu yolda geleneksel medya mensubu gazeteciler ve bazı gazeteler büyük fedakarlıklar göstermiş, bazı gazeteciler yaşamak gibi en temel haklarından feragat etmiş ve hedef haline getirilmiş ötekiler için elini taşın altına koymaktan geri durmamıştır. Bu yönüyle gazeteciler her zaman insan hak ve özgürlüklerinin tarafını tutmuş ve gerçekleri gün yüzüne çıkarmak için işgücü sarf etmiştir.

Küreselleşmenin mevcut iş piyasası koşulları ve yarattığı sonuçlar zaman zaman başarılı filmlere de konu olmuştur. *Bordertown* tüm yukarıda bahsedilenler ışığında değerlendirilebilecek filmlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Filmde bir ABD’li kadın bir gazetecinin Meksika’nın ABD sınırındaki gettolara yakın bir kent olan Ciudad Juarez’deki teknoloji fabrikalarında çalışan kadınların başlarına gelen olumsuz olayları araştırmak için bölgeye gidişini ve olayların perde arkasını aralamasını konu almaktadır. Bu araştırmanın amacı, insan hakları alanında ve işgücü piyasasında var olan mağduriyetler konusunda, araştırmacı gazeteciliğin işlevinin ne olduğunu anlamaya ve aktarmaya çalışmaktır. Bu çerçevede evrensel insan haklarının hatırlanması, kadın çalışanların uğradıkları genel hak kayıplarının neler olduğu, araştırmacı gazeteciliğin insan hakları işgücü piyasasına yönelik mağduriyetler konusundaki işlevlerinin neler olabileceği gibi konular, çalışmanın problemi oluşturmaktadır. Bu problemler ışığında, araştırmacı gazeteciliğin risklerini etkili bir anlatımla ekranlara taşıyan *Bordertown* filmi, insan hakları ve araştırmacı gazeteciliğin bulunduğu bir çerçevede nitel araştırma yöntemi ve doküman analizi tekniği ile irdelenmiştir. Öncesinde ise işgücü piyasasındaki kadın çalışanların durumu, insan hakları ve kadın işçilere yönelik temel hak ihlalleri ve araştırmacı gazeteciliğin ilkelerinin neler olabileceği tartışılmaktadır.

İşgücü Piyasası ve Kadın İşçiler

İşgücü piyasası, işverenlerin çalışan ve çalışanların iş aradığı pazardır. İşgücü piyasası, işçilerin işverenlerin talep ettiği hizmetleri sunmasıyla iş arzının ve talebinin bulunduğu yerdir. İşçi, maaş için hizmetlerini sunmak isteyen herhangi biri olabilirken, işveren, belirli bir işi yapmak veya bir görevi tamamlamak için bireye ihtiyaç duyan tek bir kişi veya kuruluş olabilir. Diğer bir deyişle işçi bir satıcıyla, işveren ise alıcıyla karşılaştırılabilir (corporatefinanceinstitute.com, 2020). İşgücü piyasası:

- Herhangi bir ekonominin önemli bir bileşenidir ve sermaye, mal ve hizmet pazarlarıyla karmaşık bir biçimde ilişkilidir.
- İşgücü piyasası, işgücü arz ve talebi ile çalışanların arz ve işverenlere talebi sağlamasıyla ilgilidir.
- İşgücü piyasası hem makroekonomik hem de mikroekonomik düzeylerde incelenmelidir.
- İşsizlik oranları ve işgücü verimlilik oranları iki önemli makroekonomik ölçüttür.
- Bireysel ücretler ve çalışılan saat süresi iki önemli mikroekonomik göstergedir (Kenton, 2020).

İş Gücü piyasası hakkındaki bir teori olan Ortodoks teorisi, kâr maksimize eden işverenlerin, işçileri bireysel özellikleri açısından değerlendirdiğini ve gruplar arasındaki işgücü piyasası farklılıklarının zaman içinde rekabetçi mekanizmalar nedeniyle azalacağını öngörmektedir. Bu sistemde fabrikalar, büyük vasıflı iş havuzları oluşturarak birçok zanaat işini ortadan kaldırmıştır. Bir kitlesel pazar için üretim ve artan mekanizasyon, standartlaştırılmış iş gereksinimlerini karşılamıştır. Büyük işletmeler, daha çok sayıda işçiyi ortak çalışma ortamlarına çekmiştir (Reich

vd. 1973: 359-361). Bunun sonucu olarak da işçiler, sürekli değişen işgücü piyasalarında, paramparça bir güvenlik açısından geçerek, yaşamları boyunca eşi görülmemiş gelir eşitsizliklerine tanık olmakta, bir noktada bu aracısız piyasa güçlerine yönelme olasılıkları artmaktadır (Ruggie, 1998: 87).

Bugün işçilerin adil ve güvenli olmayan ortamlarda ve iş koşullarında çalışmalarının nedeni, ulus ötesi bir ekonomiyle karakterize edilen bir dünya düzeninin mantığının hâkim olması, yerli cinsiyet ve ırk eşitsizlikleri algısından yararlanan ırksal veya ötekileştirilmiş bir kadın işçi imajının aktif olarak inşa edilmesi ve yayılmasıdır. Bir işçinin kimliği onu erkeklerle, heteroseksüel evlilik ilişkileriyle ve aile birimiyle ilişkili olarak tanımlayan ataerkil terimlerle kodlanmışsa, kapitalistler ve işçiler arasındaki sınıf çatışması modelinin Üçüncü Dünya kadın işçilerinin çıkarları açısından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir (Mohanty, 1997: 6-7). Çünkü bu algı ve sistem mevcut iş gücü piyasası içerisinde süregelen eşitsizlikleri her geçen gün daha da derinleştirmektedir. Bu mevcudiyet bugün küresel boyutta etkili ve uluslararası iş gücü mantığının bir bileşeni halini almıştır.

Küreselleşme sisteminin bir sonucu olarak, ilkin gelişmekte olan ülkelerdeki imalat üretiminin yapısı, kadın işgücünün gelişmiş kapitalist ülkelere göç etmelerini mecbur kılmaktadır. Her şeyden önce, ikincil konumdaki ülkede bulunan imalat üretimi (ör. giysi, elektronik ve mobilya), gelişmekte olan ülkelerdeki düşük üretim maliyetleri ile rekabet etmek zorundadır. Bu durum, imalatçı üretimin merkezden yönetilmemesi ve serbestleştirilmesi ile (yani taşeronluk veya ev işleri) sonuçlanır. İkincisi, tüm dünyada üretim tesisleri bulunan çok uluslu şirketler, faaliyetlerini yeni ekonomik merkezlerde veya Sassen'in özel profesyonel hizmetlerin yoğunlaştığı küresel şehirler olarak adlandırdığı konumlarda sürdürmektedir (ör. yasal, finansal, muhasebe ve danışmanlık görevleri). Çoğunlukla, küresel bağlantılı şehirler, profesyonel sakinlerinin yaşam tarzlarını korumak için ev işleri gibi düşük ücretli hizmet emeğine ihtiyaç duymaktadır. Özellikle, gelişmiş, kapitalist ülkelerde yaratılan düşük ücretli işlerin çoğu geleneksel kadın işi olarak kabul edilir. Sonuç olarak, gelişmiş, kapitalist ülkelerdeki düşük ücretli işçilere artan talebe yanıt veren kişilerin çoğu kadındır (Parreñas, 2000: 563-564). Bu yapı da kadınların hali hazırdaki ikincil konumları ve dezavantajlı durumlarını devam ettirmektedir. Dünyanın pek çok bölgesinde hak ihlallerine maruz kalan kadınların yaşadıkları temel problemlerinden biri de küresel iş gücü piyasasının bu ayrımcı yapısından ileri gelmektedir. Diğer bir deyişle bu eşitlikçi ve acımasız yapı kapitalist sistemin vahşi işleyişinden kaynaklanmaktadır.

Fortunati, kapitalizmdeki emeği analiz eder ve emeğin işçiler tarafından kapitalistlere satılabilen tek meta olduğunu vurgular. Bu durumda, işçi emek gücünü sadece sahip oldukları tek meta olarak satmaktadır. Kapitalizmde, emek gücü üretimi de dahil olmak üzere meta üretimi esastır. Ancak, daha çok yeniden üretim süreci olarak bilinen emek gücünün üretim süreci, doğal bir üretim süreci olarak görülmektedir. Aslında, yeniden üretim, üretim tarzının kendisinin en önemli parçasıdır. Yeniden üretim sürecinde doğal olarak kabul edilen emek gücünün üretilmesi, kapitalistin bu gücü kullanmak için hiçbir şey ödememesi gerektiğine yönelik bir inanç oluşturmıştır. (Fortunati, 1995: 68). Kapitalist sistemdeki yeniden üretim, doğal kabul edilen ve kullanım değeri olan hiçbir şey üretmeyen bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır. Oysaki yeniden üretim süreci aslında kapitalizm içinde çok önemli bir konuma sahip olan emek gücüne karşılık gelmektedir. Fortunati'nin yanı sıra Maria Mies, Silvia Federici ve özellikle Lise Vogel gibi Marksist feministler, kapitalist iş gücü piyasasındaki kadınların çalışmalarının her zaman üretim biçiminin dışında konumlandırıldığını, buna karşın kadınlara atfedilen toplumsal yeniden üretim yükünün ise her zaman mevcut üretim biçimine göre geliştiğini söylemektedir (Izzati, 2016: 7).

Sonuç olarak kadınların İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana iş gücü piyasasına karşı geliştirdiği günlük mücadeleler doğrudan fabrikanın ve evin organizasyonuna karşıdır. Kadınların evde ve dışarıdaki güvensizliği o zamandan beri hızla artmış ve kadın mücadelesi zaman ve mekânda organize edilen rejim olarak doğrudan fabrikaya ve işgücünün yeniden üretiminin organizasyonu

yönelik olarak sosyal fabrikaya doğru yönelmiştir. Buna bağlı olarak, son yıllarda sınıf sömürsünün tezahürü olarak, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde, toplumdaki temel çatışmanın erkekler ve kadınlar arasında olduğuna inananlardan, kadınların belirli bir alandaki konumlarına odaklananlara kadar, farklı yönlerde ve aralıklarda bir dizi kadın hareketi gelişmiştir (Della Costa, 1980: 164). Her ne kadar bu tür bir hareket klasik ve eski toplumsal bir hareket türü olsa da yeni iletişim ortamları, sosyal medya ve sosyal ağların getirdiği yeni olanaklar sayesinde yeni yöntemlerle kamusal alanda görünürlüğünü arttırmaktadır.

İnsan Hakları Çerçevesinde Kadın İşçilere Yönelik Hak İhlalleri

İnsan hakları genel olarak iki kategoriye ayrılmaktadır, bunlar negatif ve pozitif haklardır. Bireylerin fiziksel bütünlük hakları, yaşamları ve ihlal edilmedikleri sürece varlıklarının sürdürülebilmeleri negatif haklar iken; ekonomik ve siyasal hakları gibi haklar, oluşturulmalarının ve korunmalarının devlet tarafından sağlanması bakımından olumludur (Whitten-Woodring, 2016: 385). Genel olarak, erken evrensel insan hakları belgeleri kadınların haklarını erkeklerle eşitlik temelinde talep etmekte ve cinsiyetten bağımsız bir dil kullanmaktadır (Kaufinan ve Lindquist 1995: 121-22). Günümüz evrensel insan hakları söylemi ve mevzuatının ise kadınların yaşamlarının birçok alanını ihmal ettiği ve kadınların kadın olarak maruz kaldığı baskı ve insan hakları ihlallerini görmezden gelen baskın erkeklik algısı ile desteklendiği kabul edilmektedir (Lloyd, 2007: 40). John Tosh'a göre (2004: 41), hegemonik erkeklik varsayımları, sosyal hiyerarşiler, kültürel ortamlar ve güç yoluyla doğallaştırılmaktadır. Bununla birlikte, kadınlar erkek üstünlüğü fikirlerine meydan okuyabilmekte ve bazı erkekler hegemonik erkekliğin uygulamalarına ve değerlerine katılmayabilmektedir. Bu nedenle, hegemonik erkeklik çoğu zaman diğer erkeklik algıları ile gergin ve potansiyel olarak dengesiz bir ilişki içindedir.

Kadın hakları hem kamu hem de özel alanlarda, kişisel düzeyde ve sistemik şekilde ihlal edilmekte ve bu ihlaller ayrımcı uygulamalardan fiziksel şiddete kadar çeşitlilik göstermektedir. Kadınlar hem ev bağlamında (bu şiddet aile ya da bir eş tarafından sürdürülür) hem de ev dışında (devlet görevlileri, işverenler, iş arkadaşları ve öğretmenler de dahil olmak üzere çeşitli kişiler tarafından uygulanmaktadır) şiddete maruz kalmaktadır (Richards ve Haglund 2015: 4-5). Buna rağmen kadınların maruz kaldığı insan hakları ihlalinin arketipik örneği olarak görülen cinsel şiddet, tarihsel olarak insan hakları hukukunda veya savaş yasalarında ciddi bir şekilde henüz ele alınmamıştır (Alison, 2007: 82). Bu nedenle günümüz toplumsal ilişkilerde kadınlar her aşamada acımasız ayrımcılık uygulamalarına maruz kalmaya devam etmektedir.

Kadın hakları (veya bu hakların eksikliği) sıklıkla sosyal ve ekonomik sorunlarla bağlantılıdır. Buna ek olarak, fiziksel bütünlük haklarının ihlali konusunda genellikle resmi makamlar sorumlu tutulmaktadır. Oysa kadın haklarının ihlali genellikle hükümet dışı aktörler tarafından mikro düzeyde gerçekleştirilmekte ve toplumsal düzeyde onaylanmaktadır. Fiziksel bütünlük haklarının ihlali ise, genellikle resmi makamların yasaları icra eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Tabii ki, bu makamların kadın haklarını geliştirebilmesinin bir yolu, kadınları şiddet ve ayrımcılığa karşı koruyan yasalar koymaktır. Ancak yasalar yalnızca uygulandıkları ölçüde etkilidir (Richards ve Haglund, 2015). Bugün dünya çapında kadınlar en çok travmatik yaralanmalar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, kronik ağrı, yeme ve uyku bozuklukları, diğer psikiyatrik durumlar, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı gibi sekelleri ile sözel, duygusal, fiziksel ve cinsel istismara maruz kalmaktadır. Küresel olarak, her 3 kadından 1'inin dövüldüğü, cinsel ilişkiye zorlandığı veya yaşamı boyunca başka bir şekilde istismar edildiği tahmin edilmektedir (Heise vd. 1994: 1166). Bu nedenle uluslararası insan hakları hukuku dünyadaki değişen baskı, zulüm ve vahşet suçları ile mücadelelere ayak uydurmak için emek sarf etmektedir. Moore'a göre, insan onurunu yalnızca devlet destekli veya devlet tarafından tolere edilen suiistimallerden kurtulmak açısından tanımlamak, tüm bağlamlarda insan haklarının mümkün olan en iyi şekilde teşvik edilmesini, uygulanmasını ve kullanılmasını

engellemektedir (1999: 86). Çünkü hem makro hem de mikro açılardan kadınların hakları birçok boyutu ile suiistimal edilmektedir.

Bugün birçok ülkede, kadınlar hala eşlerinin mülkiyeti olarak kabul edilmekte, dövülmeleri haklı ve eş tecavüzü yasal olarak görülmektedir. Sağlık hizmetlerinin sınırlı olması, kadınlar ve çocukları için sosyal destek hizmetlerinin eksikliği nedeniyle (örneğin, dünyanın en kalabalık dördüncü şehri olan Mexico City, 1996 yılına kadar sadece 1 aile kadın sığınma evine sahipti), birçok kadın hem fiziksel hem de duygusal olarak uğradıkları hak kayıplarına karşı sessiz kalmak zorunda bırakılmaktadırlar (Olavarrieta ve Sotelo, 1996: 1939). 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve 1977 Ek Protokolleri de cinsel şiddeti ciddi bir ihlal olarak değil, sadece daha az kötüye kullanım olarak tanımlanmaktadır (yine de bedene, sağlığa yönelik işkence veya insanlık dışı muamelelerin kasıtlı olarak büyük ıstıraplara veya ciddi yaralanmalara neden olduğu görüşü geniş kabul görmeye başlamıştır). Cenevre Konvansiyonu'nda Savaş Zamanında Sivil Kişilerin Korunması ve Ek Protokollerle ilgili olarak cinsel şiddet, bedensel bütünlüğü ihlal eden şiddetli bir suçtan ziyade, kadınların namusuna yönelik bir saldırı olarak nitelendirilmektedir (DAW, 2005).

Tüm dünyada genel olarak sosyal güçler olarak tanımlanabilecek bazı kuruluş ve kurumlar, mağdurların güvenli alanlara erişimini sınırlamaya ve aynı zamanda daimî ortak şiddetlerini sürdürmeye devam etmektedirler. Bu güçlerin insan hakları ihlalleri açısından yarattığı sorunlar arasında aşırı yoksulluk, istihdam ve eğitime erişimin engellenmesi, boşanma kısıtlamaları, maaş eşitsizlikleri, siyasal ve yasal marjinalleştirme ve üreme sağlığı hizmetlerine sınırlı erişim bulunmaktadır (Donohoe, 2003: 18). Oysa diğer tüm temel insan hakları gibi adil, eşitlikçi ve güvenli bir ortamda çalışabilmek sağlıklı her insanın hakkıdır. Örneğin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre (TTB, 2005), insanların adil, eşitlikçi ve güvenli bir biçimde çalışabilme hakları net biçimde tarif edilmiştir. Buna göre Madde 23'ten Madde 25'e kadar olan düzenlemeler çalışma hakkını doğrudan ve dolaylı biçimde düzenleyen bazı maddelerdir:

Madde 23.

- 1-Herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletli ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır.
2. Herkesin, herhangi bir ayırım gözetmeksizin, eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır.
3. Herkesin kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır ve gerekirse her türlü sosyal koruma önlemleriyle desteklenmiş bir yaşam sağlayacak adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır.
4. Herkesin çıkarını korumak için sendika kurma veya sendikaya üye olma hakkı vardır.

Madde 24.

Herkesin dinlenmeye, eğlenmeye, özellikle çalışma süresinin makul ölçüde sınırlandırılmasına ve belirli dönemlerde ücretli izne çıkmaya hakkı vardır.

Madde 25.

1. Herkesin kendisinin ve ailesinin sağlık ve refahı için beslenme, giyinme, konut ve tıbbi bakım hakkı vardır. Herkes, işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık ve kendi iradesi dışındaki koşullardan doğan geçim sıkıntısı durumunda güvenlik hakkına sahiptir.
2. Anaların ve çocukların özel bakım ve yardım görme hakları vardır. Bütün çocuklar, evlilik içi veya evlilik dışı doğmuş olsunlar, aynı sosyal güvenceden yararlanırlar.

Görüldüğü üzere bu maddeler tüm insanların adil ve eşit ücretle çalışabilme, makul saatlerle çalışma süresini sınırlama, sağlıklı ve güvenli ortamlarda çalışabilme, güvenli ve makul alanlarda barınabilme, beslenebilme ve sağlık hizmetlerine erişebilme hakkına sahiptirler. Bu hakların her biri temel insan hakkı, bunları ihlalse insan haklarının ihlali demektir. Ancak bir sistemde, insan hakları ihlallerini yargılamak, demokratik bir hükümete çok geniş alanlarda önemli avantajlar da sağlayabilmektedir. Landsman'a göre (1996: 83) bunlardan birincisi, hukukun üstünlüğünün tesis

edilmesidir. İhlalleri gerçekleştiren suçluları sorumlu tutmak, toplumun tüm üyelerine yasanın otoritesinin bireylerden daha üstün olduğuna işaret etmektedir. Böyle bir sinyal, yasaya kalıcı bir saygı ve bağlılık geleneği oluşturmada çok büyük bir değere sahiptir ve bazı yorumcular tarafından gerçekten demokratik kurumların gelişiminin anahtarı olarak tanımlanmıştır. Birçok yeni demokraside etkili bir şekilde kovuşturma için gerekli güç, halk desteği, yasal araçlar veya koşullardır. Bazı durumlarda, hükümetler güçlü sanıkların peşinden gidemeyecek kadar zayıf olmuştur. Genellikle bu tür sanıklar, doğrudan tehdit altındaysa hükümeti tamamen yıkabilecek sağlam bir askeri kuruluşun temsilcisi olmuşlardır. Bu gibi davalarda yargılanmanın seyri, insan hakları ihlallerinin cezalandırılması yerine demokrasinin ölümü anlamına gelebilir (Landsman, 1996: 84). Bu nedenle her şartta hukuku üstün tutmak ve adil olmak kitlelerin güvenini kazanmak noktasında da son derece önemlidir.

Medya da sistemin insan hakları lehine işleminde son derece kilit bir role sahiptir. Örneğin işkence dışı adli cinayetler ve siyasi hapisaneler gibi insan hakları ihlallerine sık sık yapılan medya referansları, baskının mağdurlarına karşı daha fazla empati yaratırken, halkın baskıcı rejimi daha olumsuz algılamasına neden olmaktadır. Peksen, Peterson ve Drury'ye göre (2014: 861-862) aber kapsamı baskıdan muzdarip olanlara karşı daha fazla empati ürettikçe, seçmenler, çıkar grupları ve diğer etkili yerli aktörler baskıcı rejime karşı daha iddialı bir dış politika için mücadele etmektedirler. Artan medya güdümlü kamuoyu baskısı, siyasetçilerin karar verme süreçlerini veya yaptırım konusunda bir şeyler yapmaları için zorunlu politikalar üretmelerini sağlamaktadır.

Bir Umut Olarak Araştırmacı Gazetecilik

Rutin habercilikte olduğu gibi haberleri daha yüzeysel ve belirli kalıplarla yazmak yerine, belirli ipuçları ve şüphelere dayanarak hikâyenin derinlemesine bir şekilde soruşturulma biçimine araştırmacı gazetecilik denilmektedir. Kovach ve Rosenstiel'a göre (2007: 145), araştırmacı gazetecilik sadece bir konuya ışık tutmayı değil, aynı zamanda bir şeyin yanlış olduğuna dair daha ipuçlarını değerlendirerek kovuşturma niteliğinde bir süreci oluşturduğunu ifa etmektedir. Ve bu araştırma süreci, hikâye hakkında resmi kovuşturmaların gerçekleştirilmesi ile sonuçlanabilir. Rutin gazeteciliği araştırmacı gazetecilikten ayıran en az üç faktör vardır: zaman, derinlik ve özgünlük. Tamı tamına özel bir araştırma haberi, günlük rutin haberlere göre daha uzun süreler gerektirir, çünkü güvenilir bilgileri toplamak, kontrol etmek, karşılaştırmak ve analiz etmek kısa bir sürede yapılamaz. Bu anlamda, olguların ve fikirlerin özelliği nedeniyle, araştırmacının konuyu daha derin bir şekilde anlaması beklenmektedir. Bu nedenle, araştırma haberi, diğer haber kuruluşlarında olmayan, orijinal bir gazetecilik çalışmasıdır (Feldstein, 2007: 504). Araştırma konusu, bir habercinin derinlemesine işlenmeyen bir haberden veya aslında biliniyor ama üzerine gidilmiyor olunan bir sorunu irdelemesinden ortaya çıkar ve araştırmacının becerilerine, bağlantılarına, anlatım özelliğine ve amacına göre değişkenlik gösterir.

Hallin ve Mancini (2004: 35-36), gazetecilerin performansını değerlendirmek için üç özelliğin bulunduğunu ifade etmiştir. Bunların üçü de araştırmacı gazetecilik kavramıyla yakından bağlantılı olsa da özellikle son ikisi doğrudan ilişkilidir. Bu özellikler şöyle ifade edilebilir:

- Bağımsızlık: Bir başkasının çalışanı olarak gazetecilerin çalışmaları üzerinde asla tam bir kontrol olmamalıdır ve gazeteciler çalıştıkları kurumlarda özerk olmalıdır.
- Açık profesyonel normlar: Belirli bir medya sistemindeki muhabirler, reklamcılık ve editöryal içerik arasındaki açık ayrım, gizli kaynakların korunması veya ortak haber değeri standartları gibi benzer etik ilkeleri paylaşma eğilimindedir.
- Kamu hizmeti yönelimi: bu özellik gazetecinin, doğru ve yararlı bilgiler sağlayarak kitlelerine güvenilirlik göstermesi gereken araştırmacılar olarak kendi rollerinin ne kadar farkında olduklarını ifade etmektedir.

Kieran'ın araştırmacı gazetecilik görüşüne göre ise (2000: 158), birinin ellerini kirletmesinin bölgeyle birlikte gelen bir şeydir ve araştırmacı bir sosyolog rolünde de sahiptir. Evet, konuyu araştırmak bazen ellerimizi kirletmek anlamına gelebilir, ancak kiri sadece cilt derinliğinde olduğu sürece, ürün temiz ve hikâye ilk etapta kamu yararına olduğu için, genellikle araştırmayı sürdürmeye değerdir. Güç elitleri tarafından bilgi akışının bastırıldığı bazı durumlarda, gazetecilerin topluma karşı yapılan yanlışları ortaya çıkarmak için şüpheli taktiklere girmek, kimliğini gizlemek, bazen birilerini aldatmak, bireylerin gizliliğini ifşa etmek ve hatta gizli tanıklardan bilgi almaktan başka seçeneği kalmamaktadır. Sanders'ın dediği gibi (2010: 47), bilgi akışını kısıtlamak ve kamu kurumlarının incelemeleri engellemesi, (özellikle işin ucu siyasetçilere dokunduğunda olduğu gibi) profesyonel gazetecilik dokusunda sorunlara neden olabilmektedir.

Araştırmacı gazetecilik dönemler boyunca üç farklı biçime dönüşmüş ve gelişmiştir. Bunlar, orijinal soruşturma haberleri, soruşturmaları yorumlayıcı haberleştirme ve polis tarafından kullanılan taktikler için orijinal soruşturma haberleri. Araştırmacı gazetecilik, halkı hayatlarını etkileyebilecek olay veya durumlar hakkında bilgilendirmek amacıyla daha önce başkaları tarafından toplanmayan bilgileri ortaya çıkarır. Yorumlayıcı (araştırmacı) haberleştirme, bir fikrin dikkatli düşünülmesi ve analiz edilmesinin yanı sıra, bilginin halk tarafından daha iyi anlaşılabilir bir biçimde dönüştürülmesi ve verileri daha eksiksiz bir şekilde bir araya getirmek için gerçeklerin peşinden koşulması sonucunda şekillenmektedir. Soruşturmalar hakkında haberleştirme, halihazırda devam etmekte olan veya hazırlanmakta olan resmi bir soruşturmanın keşfedilmesi veya sızdırılmasında da kaynaklanabilmektedir (Kovach ve Rosenstiel, 2007: 146-147). Sosyal yaşamın yüzey katmanını oluşturan toprağın altına girmek, derinlemesine kazmak ve başkalarının sosyal deneyimini tutarlı bir şekilde anlamak ve bu bulguları ve yorumları yaygın tüketim için evrensel bir dile çevirmek oldukça zordur. Burada özetlenen kontroller ve dengeler göz önünde bulundurulduğunda, bu zorlukların üstesinden gelmeye yardımcı olmak için, araştırmacı gazeteciliğin gelenek ve tekniklerinden öğrenecek çok şey bulunmaktadır (Sugden, 2007: 204). Çünkü aslında gazetecilik denilen şeyin ilkeleri araştırmacı gazetecilikte saklıdır. Tüm gazetecilik türleri içerisinde en etkili, riskli ve kamu yararın olan şey de yine araştırmacı gazeteciliktir.

Araştırmacı gazeteciliğin önemli bir alan olduğu hem gazeteciler hem de akademisyenler arasında yaygın bir anlaşmadır. Macías'a göre (2016: 343-344) araştırmacı gazeteciliğin uygulamaları sayesinde yurttaşlar, kendileri için önemli olan konular hakkında daha derinlemesine bilgilendirilebilirler ve böylece olayların siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel bağlamlarını daha iyi anlayabilirler. Bunu yapabilmek için gazetecilerin resmî açıklamaların ötesine geçmeleri ve olayların öteki taraflarını aramaları gerekmektedir. Bununla birlikte, bazı araştırmacılar endüstriyel haberlerin sadece yönetici sınıf propagandasını yeniden üretmediğini, genellikle çeşitli yorumlara açık olduğunu vurgulamaktadır. Gazetecilik egemen ideoloji veya emeğin menfaatlerine uygun olayları tercih edebilecek bir meslektir. İdeoloji yanlısı tercihler, statükonun meşruiyetinin ideolojik bir savunmasını ima eden sosyal çatışmaların bildirilmesi için genel bir formülün, çerçevenin veya kısıtlanmış kodun bir parçasıdır. Örneğin, hem kelimelerle (bozulma, grev) hem de görüntülerde, grev yapan işçiler olumsuz ya da vatandaşlar için bir sorun olarak temsil edilebilir, ancak işverenlerin eylem ve kararları hakkında böyle bir olumsuz temsil verilmeyebilir (Sinclair ve Coulthard, 1975: 177; van Dijk, 2009: 196). Dolayısı ile medyanın insan hakları konusunda alacağı tavır kişiler ve kitlelerin de kendi haklarına bağlanma ya da yabancılaşmalarına katkıda bulunabilir ya da umursamaz hale dönüştürebilmektedir.

Ella McPherson bir makalesinde (2016: 338), haber kuruluşları ile insan hakları STK'ları arasındaki ilişkinin iki yönlü olduğunu savunmaktadırlar. Kaynak güvenilirliği, profesyonel gazetecilik mantığının merkezinde yer alır ve en iyi STK'lar araştırmacı gazetecilik için güvenilir ve yetkili kaynaklar ve dokümanlar sağlayabilir. Böylece STK'lar basit bir bilgi sübvansiyonunun ötesine geçerek haber kuruluşları tarafından bilgi edinme ve kontrol maliyetini azaltan bir doğrulama sübvansiyonu olabilmektedirler. Dijital İnternet reklamcılığının gelişmesi, birçok geleneksel haber

kuruluşunun iş akışını bozduğu ve dış haber bürolarında kesintiler yapmaya zorladığı ve dolayısıyla uluslararası haberlerin azalmasına neden olduğu için STK'lar gibi doğrulama sübvansiyonları haber kuruluşları için giderek daha değerli bir hale gelmektedir.

Ancak haber medyasının asıl sorunu kaynaklar ve erişim değildir. Asıl sorun medyada birtakım kalıpların ısrarlı bir biçimde kullanılmaya devam edilmesidir. Kadın hakları konusunda çok da ileri bir noktada olmayan insanlığı bilgilendirmek ve bilinçlendirmek yerine uygulanan şey cinsiyetçi ve ayrımcı ifade ve düşünce kalıplarının ısrarlı bir biçimde pratik edilmeye devam edilmesidir. Bu nedenle cinsiyete dayalı baskı genellikle normalleşmiş olduğu için çoğu kez tespit edilemez ve haberleştirilemez (Hudson vd. 2014). Denilebilir ki haber medyası (geleneksel haber medyası ve sosyal medya dahil) bu normalleşmede suç ortağıdır. Yine de gazetecilerin de aralarında bulunduğu pek çok kişinin, haber medyasının önemli bir rolünün sessizlere bir ses sağlamak olduğuna inanması, bir haber medyasının hükümeti ve hedef kitleyi kadın hakları konusunda toplumsal bir bilinçlenme ve saygıyı inşa etme ve geliştirmesi bugünün haber medyasından beklenen en önemli işlevlerden birisidir (Kovach ve Rosenstiel, 2001). Benzer şekilde, İnternet'in iletişimi kolaylaştırma ve insan haklarını geliştirme potansiyeli hakkında çok şey yapılmış olsa da internet erişiminin kadın hakları üzerindeki etkisi henüz istenen noktada değildir. Bugün internet çeşitli örgütlenmelere, kampanyalara ve desteklere ev sahipliği yapsa da cinsiyetçi ve ayrımcı dil ve düşüncelerin dağıtım ortamı haline de dönüşebilmektedir.

Amaç ve Yöntem

Gazetecilik toplumsallığın bir parçası olan ve topluma karşı sorumlulukları olan bir meslektir. Özellikle insan hak ve özgürlüklerinin yaşanmasının sorunlu olduğu ülkelerde gazetecilik seslerini duyuramayan sessizlerin sesi olma konumundadır. Bu yönüyle gazetecilik (özellikle araştırmacı gazetecilik) politik, kültürel ve ekonomik temelli huzursuzluklara kaynaklık eden olayları derinlemesine inceleme, raporlama ve kamuoyunun dikkatine sunmakta merkezi bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada da gazeteciliğin bu yönü göz önünde bulundurularak, kadın hak ve özgürlüklerinin çiğnendiği iddia edilen bir ülke olan Meksika'da çekilen Bordertown (Sınır Ötesi) filmi analiz edilmiştir. Bu filmin analize konu edilmesinin nedeni araştırmacı gazeteciliğin, yaşam, güvenlik, barınma ve çalışma hakları gasp edilen kadınların yaşadığı dramı duyurmada göze aldığı riskleri sergilemesidir.

Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmada örneklem olarak seçilen film, doküman analizi tekniği ile incelenmiştir. Yıldırım ve Şimek'e göre (2013: 229) doküman analizinde araştırmanın amacına bağlı olarak değişik analiz birimleri söz konusudur. Bunları sözcük, tema, karakter, cümle veya paragraf, madde ve içerik şeklinde özetlemek mümkündür. Bu çalışmada konu edinen örneklem bir film olduğu için tema, karakter ve cümle analiz birimleri seçilmiştir.

Bu kapsamda incelenen filmde kadınların yaşadıkları hak kayıpları yaşam, barınma, güvenlik ve çalışma kategorileri çerçevesinde ele alınmıştır. Filmde bireysel çabası ile kadınların sesi olmaya çalışan gazetecinin mücadelesi ise araştırmacı gazeteciliğin halk için nelere katlanabileceğini göstermesi çerçevesinde incelenmiştir. Temelde araştırmacı gazeteciliğin kadınlar için insan haklarını hatırlatılması için araştırmacı gazeteciliğin bir umut olup olamayacağı problemine dayanan çalışmada aşağıdaki araştırma soruları sorulmuştur:

- Q1. *Bordertown* filminde sergilenen gazeteci tipi nasıldır?
- Q2. Filmde sorun olarak kabul edilen temel insan hakları nelerdir?
- Q3. Filmin geçtiği mekanlar nerelerdir ve burada yaşayanlar kimlerdir?
- Q4. Filmde kadın hakları konusunda ele alınan ihlaller nelerdir?
- Q5. Filmde gazetecilik ve haklar ilişkisi nasıl ele alınmıştır ve sonuç olarak aktarılmak istenen mesaj nedir?

Filmler belirli düşünceleri, yaşam tarzlarını, kültürü, inanç ve amaçları anlatma ve aktarmada oldukça etkili olabilmektedirler. Medyanın kitleleri etkileme ve düşüncelerine yön verme özelliği düşünüldüğünde, bu işlevi en iyi şekilde yerine getiren araçlardan birinin sinema olduğu görülmektedir. Literatürde ele alınan insan hakları ve araştırmacı gazetecilik ilişkisinin ne şekilde deneyimlendiği konusunda *Bordertown* filminin etkili bir yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu düşünce ve gözlemden hareketle, çalışmanın analizi filmdeki temel yaklaşımlar ışığında şekillenmektedir.

Bordertown Filminin Konusu ve Analizi

Filmin Konusu

Bordertown, Meksika'nın Ciudad Juárez şehrinde fabrika işçisi olarak çalışan kadınların çeşitli şiddet olayları, kaçırılmalar, taciz ve tecavüzlere maruz kaldığı ve sonucunda da öldürüldüğü olaylara dayanan bir yapımdır. Bu cinayetlerin seri cinayetler olduğu ve uluslararası şirketler ile hükümetlerin de bu eylemleri görmezden geldiği mesajını aktaran bir filmidir. Film, Gregory Nava tarafından yazılmış ve yönetilmiş ve Jennifer Lopez (aynı zamanda yapımcı yönetmen), Martin Sheen, Maya Zapata, Sônia Braga ve Antonio Banderas'ın oynadığı 2006 Amerikan drama filmidir.

Filmin baş karakteri Lauren Adrian (Jennifer Lopez), göçmen bir Meksikalı olarak ABD'de *Chicago Sentinel*'de çalışan hırslı bir gazetecidir.

Editörünü (Martin Sheen) etkilemeyi amaçlayan Lauren ona büyük bir hikaye sözü verir ve araştırma yapmak üzere Meksika sınırındaki Juárez'e gider Juárez korkuyla sarılmış bir şehirdir. Yüzlerce yerel kadın vahşi bir şekilde tecavüze uğrayıp öldürülmüşlerdir ve yetkilerden hiçimse bunu dikkate almıyormuş gibi görünmektedirler (Sinematürk, 2007).

Araştırmacı gazeteci Lauren, söylentilere göre 400'den fazla kadının şiddete uğramış ve öldürülmüş olduğu iddiasını araştırmak için başlarda Juárez'e gitmekte gönülsüzdür. Ancak kariyerinin geleceği ve işinde yükselmek için bu görevlendirmeyi kabul etmektedir. Lauren, 1992'de Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nın (NAFTA) onaylanmasından bu yana meydana gelen cinsel cinayetleri araştırmak için oradadır. Ancak işler tahmin ettiğinden zor ve karmaşık ilerleyecektir. Az İspanyolca konuşan Lauren, şehre varınca eski sevgilisi ve meslektaşı ve yerel gazete olan *El Sol de Juárez*'in editörü Diaz (Antonio Banderas) ile irtibat kurmaya çalışıyor. İkili kadın cinayetlerini araştırmaya başlarken bir süre önce tecavüze uğrayan ve öldürülmek istenen ve bu durumdan kurtulan tek kız olan Eva Jimenez (Maya Zapata) üzerinden araştırmaya koyulurlar. Diaz yaşadıklarını ve gördüklerini araştırmacı gazeteciler Lauren Adrian ve Alfonso Diaz'a anlatarak öldürülme korkusuna rağmen içinde yaşadığı trajediyi yenmeye çalışmaktadır.

Lauren kendini ciddi bir tehlikeye soktukten sonra ve yazdığı haberin, çalıştığı gazete üzerindeki politik ve ekonomik baskı nedeniyle reddedilmesinden sonra işini, olayları araştırdıkları esnada vurulmuş olan Diaz'ın sahibi olduğu Meksika gazetesini devralmak için terk eder (Rudzki-Weise, 2010).

Filmin çoğu Albuquerque'de ve çevresinde çekilmiş ve Meksika sınır kasabası Nogales, Sonora ve Ciudad Juárez'de ek çekimler yapılmıştır.

Filmin Mekân Analizi

Bordertown filmi ele aldığı birden çok konuyu sorunsallaştırmaktadır. Örneğin kadına karşı şiddet, istismar ve cinayet suçları, göçmenlerin durumu, gettolaşan bölgelerde yaşamının güçlüğü, polis-devlet-hükümetin cinayet, yoksullaşma, insan hakları ihlalleri ve diğer suçlara karşı sorumsuz davranması, özgür ve bağımsız gazeteciliğin zorluğu, işçilerin yaşam ve güvenlik sorunları bunlardan toplumsal tarafları ağır olan konulardır. Diğer yandan filme yönelik olarak yapılabilecek bir eleştiri ise bölgesel ve imgesel olarak Birinci Dünya dışında kalan bir ülkeyi oldukça çaresiz, sorunlu ve güçsüz bir ülke olarak olarak sunmasıdır. Filmde kurtuluşun yine Batı merkezli olması (araştırmacı gazeteci Lauren temsili üzerinden), toplumsal ve sistemsel derinliği ve arka planı olan konuları

polislere ve birkaç suç örgütü veya yapılanmasına atfetmek kadın cinayetleri ve diğer insan hakları ihlallerini yüzeyselleştirmektedir. Olumlu ve eleştirel kategoride ele alınabilecek film, öncelikle gündeme getirdiği toplumsal meseleler üzerinden değerlendirmek yerinde olacaktır.

Öncelikle filme konu olan mekân henüz ilk dakikalarda hikâyenin ne şekilde evrileceği konusunda ipuçları vermektedir. Resmedilen kent, insanların anılarını, duygularını, birlikteliklerini, mutluluk ve huzurlarını değil, mahcubiyetlerini, zorluklarını, yoksulluklarını ve kayboluşlarını anlatmaktadır. Derme çatma barakalar, alev almış bazı paçavralar, toprak, kum ve toz bulutu, insanların olası umutlarını önüne katıp sürükleyen hafif ama ağırlığıyla ezici rüzgâr ilk dakikalarda hissettirir kendini. Ne ile oynadıkları ve kaderleri filmin karesinde saklı çocuklar ve alt yazılı olan filmin ilk söylediği şeylerden biri olan “üç kadının daha cesedi bulundu” ifadesi oldukça karamsar bir tablo çizmektedir.

Resim 1: Filmin Başladığı İlk Dakikalarda (1.25 sn.) Gösterilen Bir Juarez Şehri Temsili

Çizilen bu görüntü biraz da yaşama, beslenme, güvenlik ve çalışma gibi en temel haklardan yoksun insanlar ve en temelinde de kadın ve çocukların yüzleşmek oldukları bir tablo olarak çıkmaktadır karşımıza. Bu gettolaşmış bölgede en zor durumda yaşayanlar da belki de kadınlardır. Zira film başlarken onların durumları çok iyi özetlenmektedir. Filmin başladığı esnada çizilen kadın portresini şu şekilde aktarmak mümkündür:

Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'ndan dolayı edinilen Gümrük vergisi muafiyeti avantajını kullanan şirketler, Maquiladoras denilen 1000 fabrikanın bulunduğu şehir olan Juarez'de her üç saniyede bir televizyon, her yedi saniyede bir bilgisayar üretilir. Bu fabrikalarda daha uzun saatler çalışmayı kabul ettikleri, daha az maaş almaya razı oldukları ve şartlara karşı koymadıkları için genellikle kadın çalışanlar işe alınır. Kadınlar sabahın erken saatlerinde veya gecenin geç saatlerinde evlerine dönerlerken saldırıya uğrarlar. Şirketler işçiler için güvenlik sağlamazlar. (Bordertown, 29. sn).

Filmde belki de en temel eleştiri unsuru, uluslararası ve ulusal düzeyde korunması gereken işçilerin en temel insan hakları olan adil çalışma ve güvenlik haklarından yoksun olmalarıdır. Bu yoksunluk şartlarını kadınları mahkûm eden şey ise Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'dır (NAFTA). Şirketler daha çok insan gücü suiistimali ile vergi ödemeden, ABD gibi ülkelerde ucuza satılan teknoloji ürünlerini üretmek için kadınların dezavantajlı ve ikincil pozisyonlarını kullanmaktadır. Üstelik çok düşük maaşlar, çok uzun çalışma saatleri ve işe gidiş gelişlerde hiçbir güvenlik önlemi almadan. Zaten oldukça güvensiz olan Juarez kentinde, geceleri evlerine dönmek zorunda olan kadınlar saldırı ve şiddete açık ve savunmasız hale getirilmektedir. Bu şehri güvenlik açısından şu şekilde özetlemek mümkündür:

1993 yılının ağustos ayından bu yana, Meksikalı Federaller, El Paso'ya sınır, 2 milyon nüfuslu bir endüstriyel kent olan Ciudad Juarez'in eteklerinde acımasızca tecavüze uğrayan ve

öldürülen genç kadın sayısından şaşkına dönmüştür (<http://www.mayhem.net/Crime/juarez.html>). Ölenlerin sayısı kaynaklara göre değişir. Yerel kadın hakları grupları 1993'ten beri en az 187 kadının Juarez'de şiddetli ölümlerle karşılaştığına inanmaktadır. Bunlardan birçoğu insan satıcıları, uyuşturucu satıcıları, kocalar ve erkek arkadaşları tarafından öldürülmüştür. Ancak, ölümlerin en az üçte biri açıklanmamakta ve polisin şüpheli listesi bulunmamaktadır. Yetkililer, yaklaşık 30 vakanın ortak işkence ve tecavüz belirtilerine sahip olduğuna ve bunların bir veya birkaç seri katilin işi olduğunu düşündürdüğüne inanmaktadır. ABD'den bağımsız bir kriminolog, 50 ila 70 vakanın benzer bir tecavüz-ışkence-cinayet profiline uyduğunu belirtmektedir. Ancak Juarez'i ziyaret eden FBI ajanları, bir seri katil olduğunu gösteren hiçbir kanıt bulamamıştır.

Filmde Araştırmacı Gazeteciliğin Temsili

Filmde ortaya çıkan bu tablo karşısında devreye giren şey ise yetkilileri uyarmak, bu konuda bir kamuoyu oluşturmak ve suçların gerçek sorumluluklarının bulunmasına katkı sunmak amacıyla araştırmacı gazetecilik olmaktadır. Bu manada çizilen gazeteci portresi gerçek hayatta da çoğu kez olduğu gibi halkın yararına olacak şekilde, bireysel ve daimî bir mücadele vermek, bazen çalışılan kurum ve şartları karşısına almak ve dahası gerçekleri öğrenmek pahasına kendini tehlikeye atmaaktır. Lauren de aynen böyle yapmaktadır. Kişisel bağlar ve ilişkilerle olayların perde arkasını incelemeye koyulan araştırmacı gazeteci, barakaların bulunduğu yoksul ve ötekileştirilmiş gettolara gitmekte, kadın cesetlerinin yoğunlukla bulunduğu çöl benzeri alanları incelemekte, şehrin gece hayatına karışarak kenti ve kentin önde gelen iş insanlarını tanıma gayretinde bulunmaktadır. Bu yollar karşılaştığı genç mağdur kadın Eva Jimenez'e karşı işlenen şiddet ve tecavüz suçunun failini bulmak ve haberleştirmektir.

Resim 2: Lauren Büyük Bir Çöküş Yaşayan ve Ayakta Kalma Mücadelesi Veren Eva Jimenez'e Yardım Ederken

Eva bir gece, fabrika çıkışı evine dönerken otobüs şoförünün girişimle ıssız bir bölgeye götürülmüş, orada başka bir kişinin de eklenmesiyle tecavüz ve şiddete uğramış ve öldüğü sanılarak kumun altına gömülmüştür. Daha sonra annesi ile *Sol de Juárez* editörü Alfonso Diaz'a gelerek olayı anlatmaya karar vermişlerdir. Lauren ile de burada tanışmaktadırlar. Bu arada Juarez'de gazetecilik de büyük zorluklar altında yapılmaktadır. Polis baskınları ve baskısı, yerel gazetelerin dağıtımının engellenmesi, başta tanınmış gazeteci olarak Diaz olmak üzere gazetecilerin ölüm tehditleri alması ve suikast girişimlerinde bulunduğu bir ortam resmedilmiştir. Bu yönüyle filmde, sistemin insanların temel haklarının duyulmasını engelleme, ifade ve basın özgürlüğünü kısıtlama girişimlerinin sürekli devam ettiği bir ülkeden bahsedilmektedir. Lauren, bu şartlar karşısında ancak bireysel mücadelesi, azmi ve canını tehlikeye atmasıyla gerçeklere ulaşabilmektedir. Çizilen gazeteci portresi insanların temel haklarının ihlali konularında gerçeklerin sistematik olarak gizlendiği bir

ortamda gazetecilere düşen görevin ancak illegal yöntemler ve şahsi girişimlerle gerçeklere ulaşılabileceği şeklindedir.

Lauren birçok risk ve ölüm tehlikesi sonrası öğrendiği hikâyeyi yazarak gazetesine gönderdikten sonra gazete bu hikâyenin çok sakıncalı olduğu gerekçesiyle haberi yayınlamaz. Bunun üzerine geri dönen Lauren'in gazetesinde, editörü ve patronu George Morgan (Martin Sheen) ile konuşur. Ancak Morgan da komplo ve örtbasta başka bir şekilde suç ortağı olur ve geri adım atmaz. Bu sahnede George, "Bu cinayetler için hem Meksika hem de Amerikan hükümetlerini suçluyorsun. NAFTA serbest ticaretini suçluyorsun" demektedir.

Lauren ise "Serbest ticaret değil. Bu köle ticareti! Bu lanet olası bir aldatmaca ve herkes bu kadınlar üzerinden çok fazla para kazanıyor!" der. George haberi yayınlamamaktadır. Sponsorları ve ticari yatırımcıları kesmek niyetinde değildir. Lauren, "Kurumsal sorumluluğu ne zamandan beri gerçeğin üstüne koymaya başladın?" diye itiraz etse de haber yine de yayınlanmaz. George, son olarak, "Araştırmacı gazetecilik günleri sona erdi Lauren. Haber artık haber değil. Üzerine yazmak için kullandığım daktilo kadar ölü. Şovu şu anda Corporate America yönetiyor ve haber gündemi serbest ticaret, küreselleşme ve eğlence. Bizim şanlı geleceğimiz bu!" şeklinde konuşmaktadır (<http://www.wboc.com/story/7963402/movie-review-bordertown>).

George, her ne kadar bugünün serbest piyasa ekonomisi güdümündeki gazeteciliğini özetleyen ifadeleri kullansa da araştırmacı gazetecilik özü bakımından kamu yayıncılığı anlayışını sürdürdüğü müddetçe gerçeklerin üzerine giden bir habercilik türü olarak her zaman devam edilebileceği mesajı filmin sonunda Lauren'in *El Sol de Juárez*'in editörlüğünü yapmaya başlaması ile verilmektedir.

Filmde İşçi Kadınların Durumu ve Hakları

İnsan ve kadın hakları açısından filmde dile getirilmeye çalışılan temel haklar yaşamak, iyi koşullarda barınmak, özgürce ve adil şartlarda çalışabilmek, işçilerin güvenliklerinin sağlanması haklarıdır ve şiddet girişiminde bulunan kişilerin her zaman olacağı şeklinde uyarılardır.

Fabrikalardaki düşük ücretler (asgari ücretin altında), iş güvenliği eksikliği ve ev kadını olan (aslında ev tabanlı çalışanlar ve ev emekçileri), işçi kadınlarda olduğu gibi sözleşmeli (ve dış kaynak kullanımı) statüsüne sahip fabrika işçilerinin karşılaştıkları yaşam zorluklarının yanı sıra, fabrikadan bazı ekstra işleri yapmak için hafta sonu ve tatillerini çalışarak geçirmeye de isteksiz bir biçimde gönüllü olmaktadır. Ek gelir elde etmek ve yine de çocuklarına evde bakmak için az zaman ayırmalarına rağmen, boş zamanlarını çok değersiz (düşük miktarda) ücretlerle ve uzun çalışma saatleriyle ekstra iş yapmak için harcamaktadırlar. Bu durum, aslında ev işleri yapan kadın ev kadınlarının neden sınırsız çalışma saatleri ve düşük ücretlerle çalışmaya istekli olduklarını açıklamaktadır (Izzati, 2016: 6).

Bu konuların zaten birer problem olduğu bilinen ülkeleri temsilen, film içerisinde Ciudad Juarez kenti gösterilmektedir. Senarist ve yönetmen Gregory Nava, kadın cinayetlerinin nedeni hakkında kesin soruşturma yapılmadığı için, katillerin kimlikleri ve cinayetlerin nedenleri konusunda bir spekülasyon dalgası ortaya çıktığını belirtmektedir. Juarez'i kontrolden çıkmış bir şehir olarak nitelendiren Nava, sınırdaki muazzam kültür çatışmasının ve Juarez fabrikalarındaki işçilerinin göreceli yoksunluklarının ve çaresizliklerinin kadınların şiddetli sömürüsü için olgunlaşan bir durum yarattığını söylemiştir. Özellikle son 13 yılda, Ciudad Juarez'de işlenen vahşetler uluslararası bir skandala ve Meksika hükümeti ile sınırın her iki tarafındaki eyalet ve bölgesel yasal makamlar için büyük bir utanç haline gelmiştir. Şüpheliler gözaltına alınırken ve Meksika kolluk kuvvetleri suçları soruşturmada başarılı olduklarını iddia ederken, cinayetlerin büyük çoğunluğu insan hakları gruplarına göre çözümsüz kalmaktadır (Johnson, 2007).

Filmde konu edinen temel haklar ve dikkat çekilmek istenen konular genel itibariyle tüm bireyler ve işçilerin de sahip olması gereken haklardır ve yaşadıkları problemlerdir. Diğer yandan en

dikkat çekici eleştirel nokta ise meselenin Batı merkezli bir yaklaşımla ele alınması, Meksika'nın üçüncü dünya ülkesi şeklinde inşa edilmesi, kentin yıkık dökük mekanlarının ve seks işçilerinin gece hayatının şehrin bir ifadesi gibiymişçesine sunulmasıdır. Bu durumda ülke kendi kendine yetemeyen bir pozisyonda ele alınmıştır.

Aktivist rahip Peder Francis'e göre Juárez kurtarılmış kadına hazır değildir. En azından alt sınıflarda değildir. Gelenekleri, ekonomik durumlarındaki değişikliklerle tamamen orantısız bir şekilde bozulmuştur. Onların değer sistemlerini değiştirmeleri, Birinci Dünya'nın kültürel ve politik ekonomisi içinde faaliyet göstermeleri ve aynı zamanda sosyal merdivenlerinde ilerlememeleri beklenmektedir. Meksika cinsiyet sistemi, Birinci Dünya'da olan iş bölümünü veya kadınlara verilen Birinci Dünya özgürlüklerinin çok uzağındadır (Messmer, 2012).

Keza Birinci Dünya'ya göre, Meksika her zaman skandalların, sömürünün, cinayetlerin, uyuşturucu ve kadın ticaretinin ve başka birçok suçun merkezi olmaktadır. Juárez kenti açısından çizilen tablo da bu bakış açılarını onaylar biçimde ilerlemiştir. Filmde Eva Jimenez ve diğer mağdur kadınlar için kendisini feda edebilecek bir araştırmacı gazeteci yokken bu gazeteci tipi yine ABD'den gelmektedir.

Sonuç

Çalışma temel olarak insan hakları, işçi kadınlar, kadın şiddeti ve cinayetleri ile araştırmacı gazetecilik ilişkisini sorgulamıştır. Bugün dünyanın pek çok bölgesinde genel olarak insan haklarının ihlal edildiği birçok durum ve olayla karşılaşılrsa da özellikle şiddet ve kadın cinayetleri ülkelerin gündemine yön veren ve çözülmesi gereken önemli toplumsal sorunların başında gelmektedir. Tüm diğerlerinin yanı sıra kadınların ihlal edilen en temel insan haklarından biri de güvenle ve adil koşullarda çalışma hakkıdır. Bu analizde insan hakları ve çalışanların bu bağlamda yaşadıkları güçlükler *Bordertown* filmi üzerinden incelenmiştir.

Filmde analize konu edilen meselelerin başında işgücü piyasası ve kadın haklarının ihlalleri ile araştırmacı gazeteciliğin bu hakların ihlali karşısındaki rolü ve konumu gelmektedir. İşgücü piyasasının mekanla bağlantılı bir konu olduğu görülmektedir. Özellikle insan hakları ve özgürlüklerin yaşanmasının problemlili olduğu bölgelerde, çalışanların çok daha güç koşullarda yaşamaya mahkûm olabilecekleri mesajı verilmektedir. *Bordertown* filminin yönetmeni Gregory Nava, bu sorunları anlatacağı mekân olarak Meksika'nın Juárez kentini seçmiştir. Kadınların gerçekte de şiddete maruz kaldıkları, hükümet ve kolluk kuvvetlerinin yaşanan kadın ve işçi cinayetlerine sessiz kaldığı iddia edilen bir şehir olan Juárez'de, Filme göre Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nın da avantajlarından yararlanan şirketler sömürünün daha da kuvvetli bir hale gelmesine ön ayak olmaktadır. Çünkü sayıları 1000'e ulaşan bu teknoloji fabrikaları ucuz işgücü oldukları için çoğunlukla kadın çalışanları istihdam etmeyi tercih etmekte ve onlara insani koşulların ve sınırların altında bir ücret ödemektedir. Bu ilişkilerin acı bir tabloyla anlatıldığı film, bir de bu koşullar yetmezmiş gibi şiddete ve cinayetlere maruz kalan kadınların dramını ekranlara taşıma amacını gütmüştür.

Filmde konu edilen en temel insan ve kadın hakları yaşama hakkı, barınma hakkı ve özgürce, adil ve güvenli ortamlarda çalışma hakkıdır. Bu haklardan yoksun çalışan kadınların savunmasız ve görmezden gelinen durumlarına dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Savunmasız olan bu kadınların birçoğu gettolarda, derme çatma kulübelerde yaşamaktadır. Bu kadınlar her 7 saniyede bir bilgisayarın üretildiği fabrikalara sabah erken gidip, gece geç saatlerde otobüslerle dönmekte ve işlerine gidiş gelişlerinde yaşadıkları saldırılar ve savunmasız pozisyonları şirketler ve resmi makamlarca görmezden gelinmektedir. Kâr amacından başka bir şeyi düşünmeyen şirketler çok uzun saatler çalıştırdıkları kadınları esasen açlığa, şiddete ve ölüme terk etmektedirler. Filmde bu kadın tipini temsilen genç, hayat dolu bir kadın seçilmiştir. Bu kadın şiddet ve tecavüze maruz kalsa da hayatta kalmakta ve yaşadıklarını Juárez yerel gazetesine anlatmaya karar vermektedir. Bu noktada

bölgedeki problemleri haberleştirmek için ABD'den gelen batılı kadın imgesi (aslında ABD'de yaşayan bir göçmen Meksikalı) meseleyi derinden araştırmaya başlamaktadır.

Filmde her ne kadar araştırmacı gazeteciliğin yaşanan insan hakları ihlalleri karşısında bir umut ışığı olduğu mesajı verilmek istense de kadınların bulundukları dezavantajlı durumunu önemseyen aslında yine bir kadındır ve bireysel mücadele azmi olan bir araştırmacı gazetecidir. Çünkü derinlikli bir soruşturma sonrası ve hatta hayatını tehlikeye atarak Meksikalı bir işçi kadınmış gibi şüpheli otobüs şoförünün aracına gece saatlerinde tek başına binmeyi göze alıp haberi yazmayı başarsa da uluslararası şirketler ve iş birlikleri anlaşmalarına vereceği zarar anlaşılınca patronu ve editörü tarafından haberin basılması engellenmektedir. Gazetesine geri dönen Lauren ile editörü arasında geçen diyalogda gazeteciliğin bittiği ve şimdi sahnenin kâr amacı güden çok uluslu şirketlerin olduğu vurgusu yapılmaktadır. Bu durum aslında serbest Pazar temelli ekonomilerde gazeteciliğin ve insan haklarının düştüğü zor durumu ifade etmesi açısından önemli bir diyalogdur. Medyanın dördüncü güç olarak kabul edildiği liberal ekonomilerde konu şirketlerin elde ettiği kara ve acımasız iş koşullarına gelince halkın haber alma hakkı, kamusal yayıncılık anlayışı, düşünce ve ifade özgürlüğü çoğu kez bir kenara bırakılmaktadır.

Filmde göze çarpan bir diğer konu da meselelerin batı merkezli bir perspektif ile sunulmuş olmasıdır. Meksika ülkesi için verilen mesajlar ve imajlar hiç de iç açıcı olmamıştır. Ülke oldukça karamsar bir üslupla, kendi kendine yetemeyen ve muhakkak Birinci Dünya bir ülke tarafından kurtarılması gereken veya genelde Üçüncü Dünya ülkelerinin demokrasi için böyle bir müdahaleye açık oldukları biçiminde resmedilmektedir. Yönetmen Nava böyle bir düşünceyi paylaşmasa da özellikle ülkenin içler acısı gece hayatı, kadın cinayetlerinin çözümsüzlüğü ve bu duruma bir kurtuluş olarak ABD'li bir gazetecinin yardımı ve sihirli dokunuşu bu şekilde anlaşılabilir. Juarez kenti temsili üzerinden, küresel serbest Pazar ekonomisinin ve Birinci Dünyanın insan hakları ihlalleri konusunda sorumlulukları yüzeysel bir biçimde resmedilmiştir.

Kaynakça

- Alison, M. (2007). Wartime sexual violence: women's human rights and questions of masculinity. *Review of International Studies*, 33(1), 75-90.
- Corporate Finance Institute. (2020). *What is the labor market* <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/economics/labor-market/>
- Dalla Costa, M., & James, S. (1980). Women and the subversion of the community. *The Politics of Housework*, 164-187.
- Donohoe, M. (2003). Violence and human rights abuses against women in the developing world. *Medscape Ob/Gyn and Women's Health*, 8(2), 16-25.
- Feldstein, M. (2007): Dummies and ventriloquists: Models of how sources set the investigative agenda. *Journalism*, 8(5), 499-509.
- Fortunati, L. (1995). *The arcane of reproduction: Housework, prostitution, labor, and capital*. Autonomedia.
- Hallin, Daniel C. & Mancini, Paolo (2004): *Comparing media systems. Three models of media and politics*. Cambridge University Press.
- Heise, L. L., Raikes, A., Watts, C. H., & Zwi, A. B. (1994). Violence against women: A neglected public health issue in less developed countries. *Social science & medicine*, 39(9), 1165-1179.
- Hudson, Valerie M., Ballif-Spanville, Bonnie, Caprioli, Mary, and Emmet, Chad F. (2014). *Sex & world peace*. Columbia University Press.

- Izzati, F. F. (2016, Sep). Women's work and capitalism: housewifization and home-based labor in Indonesian context. *Women's in Southeast Asia's Economy, Politics, and Society of ASEASUK Conference 2016 in SOAS*, (pp. 16-18). University of London.
- Johnson, R. (2007, Feb). *Mexico's murdered women find a voice in 'Bordertown'*. Latimes, <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2007-feb-14-et-bordertown14-story.html>
- Kaufman, N. H., & Lindquist, S. A. (1995). Critiquing gender-neutral treaty language: The convention on the elimination of all forms of discrimination against women. Julie Peters and Andrea Wolper (Eds.). *Women's rights, human rights: international feminist perspectives* (pp. 114-125). Routledge.
- Kenton, W. (2020). *Labor market*. <https://www.investopedia.com/terms/l/labor-market.asp#what-is-the-labor-market>
- Kieran, M. (2000). The regulatory and ethical framework. H. De Burgh (ed.) *Investigative journalism. Context and practice* (pp. 156-76). Routledge.
- Kovach, B., Rosenstiel, T. (2007). *The elements of journalism: what newspeople should know and the public should expect*. Three Rivers Press.
- Landsman, S. (1996). Alternative responses to serious human rights abuses: of prosecution and truth commissions. *Law and Contemporary Problems*, 59(4), 81-92.
- Lloyd, M. (2007). Women's human rights: Paradoxes and possibilities. *Review of International Studies*, 33(1), 91-103.
- Macías, R. A. G. (2016). Investigative journalism in Mexico: Between ideals and realities. The case of Morelia. *Estudios Sobre El Mensaje Periodístico*, 22(1), 343-359.
- Mayhem. (t.y.) *Ciudad Juarez - city of the dead*. <http://www.mayhem.net/Crime/juarez.html>
- McPherson, E. (2016). Source credibility as 'information subsidy': Strategies for successful NGO journalism at Mexican human rights NGOs. *Journal of Human Rights*, 15(3), 330-346.
- Messmer, M. (2012). *Transfrontera crimes: representations of the Juárez femicides in recent fictional and non-fictional accounts*. <http://www.asjournal.org/57-2012/transfrontera-crimes/>
- Mohanty, C. T. (1997). Women workers and capitalist scripts: Ideologies of domination, common interests, and the politics of solidarity. M. J. Alexander and C. T. Mohanty (Eds.). *Feminist genealogies, colonial legacies, and democratic futures*. (pp. 3-29). Routledge.
- Moore, J. (1999). From nation state to failed state: international protection from human rights abuses by non-state agents. *Colum. Hum. Rts. L. Rev.*, 31, 81-121.
- Olavarrieta, C. D., Sotelo, J. (1996). Domestic violence in Mexico. *Jama*, 275(24), 1937-1941.
- Parreñas, R. S. (2000). Migrant Filipina domestic workers and the international division of reproductive labor. *Gender & Society*, 14(4), 560-580.
- Peksen, D., Peterson, T. M., & Drury, A. C. (2014). Media-driven humanitarianism? News media coverage of human rights abuses and the use of economic sanctions. *International Studies Quarterly*, 58(4), 855-866.
- Reich, M., Gordon, D. M., & Edwards, R. C. (1973). A theory of labor market segmentation. *The American Economic Review*, 63(2), 359-365.
- Richards, D. L., Haglund, J. (2015). *Violence against women and the law*. Routledge.

- Rudzki-Weise, J. (2010). *Bordertown. The case of latino identity exemplified by Jennifer Lopez*, [Conference presentation]. Munich. GRIN Verlag. <https://www.grin.com/document/164329>
- Ruggie, J. G. (1998). Globalization and the embedded liberalism compromise: The end of an era? *Internationale Wirtschaft, Nationale Demokratie. Herausforderungen Für Die Demokratietheorie*, (pp. 79-97). Frankfurt/M.
- Sanders, K. 2010. Ethical journalism: individual challenge and collective responsibility. Mwita, C. L. G. Franceschi. (eds). *Media and the common good: perspectives on media, democracy and responsibility* (pp. 37-48). Law Africa Publishing.
- Sinclair, J., Coulthard, M. (1975). *Towards an analysis of discourse: The English used by teachers and pupils*. Oxford University Press.
- SinemaTürk. (2007, Eylül). *Sınır Ötesi*. <http://www.sinematurk.com/film/19031-sinir-otesi>
- Sugden J. (2007). Is investigative sociology just investigative journalism. McNamee, M. J. (Ed.). *Philosophy, risk, and adventure sports* (pp. 192-206). Routledge.
- Tosh, j. (2004). Hegemonic masculinity and the history of gender. Dudink, S., Hagemann, K. & Tosh, J. (eds.). *Masculinities in politics and war: gendering modern history* (pp. 41-58). Manchester University Press.
- Türk Tabipler Birliği. (2005, Ocak). *İnsan hakları evrensel bildirgesi*. https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=105:san-haklari-evrensel-bdges-&catid=6:uluslararasyige&Itemid=36
- United Nations Division for the Advancement of Women (DAW). (2005). Sexual violence and armed conflict: United nations response. *Women 2000*. <http://www.un.org/womenwatch/daw/public/w2apr98.htm>
- Van Dijk, T. A. (2009). News, discourse, and ideology. *The Handbook of Journalism Studies*, 191-204.
- Wboc. (t.y.) *Movie review: Bordertown*. <http://www.wboc.com/story/7963402/movie-review-bordertown>
- Whitten-Woodring, J. (2016). News about her: The effects of media freedom and internet access on women's rights. *Journal of Human Rights*, 15(3), 383-407, Doi: 10.1080/14754835.2015.1123087